

Directeur Manon Borst in Museum het Martenahuis in Franeker, waar de werkdruk soms hoog oploopt. FOTO NIELS WESTRA

Liefde voor collectie houdt medewerkers kleine musea op de been

Getrouwd met het museum

SANDRA BOS

FRANEKER - De werkdruk in kleine musea is torenhoog. Medewerkers zijn onmisbare manusjes-van-alles.

„Je vraagt toch ook wel een man hè? Anders zijn het weer de vrouwen die over de werkdruk klagen. Maar het is geen vrouwending.” Directeur Manon Borst van Museum Martena in Franeker ondervindt het dagelijks. Zij is niet alleen directeur, maar ook het manusje-van-alles in het museum.

Deze maanden is dat nog een tikje erger, en wel vanwege een uitgesproken ‘vrouwending’: haar collega, conservator Marjan Brouwer, is met zwangerschapsverlof. Borst kiest niet voor een vervanger, want die moet worden ingewerkt, en daar is geen tijd voor. Dus dan maar zelf een dag extra werken.

De werkdruk neemt toe voor medewerkers in dienst van kleinere musea, ondanks het feit dat zij kunnen bogen op de inzet van vrijwilligers.

Dat is niet iets van de laatste tijd, maar voor Baukje Scheppink was het in december een van de redenen om te stoppen met haar werk als direc-

teur van het Vlechtmuseum in Noordwolde. Aanleiding voor een kleine inventarisatie, want, zo weet Scheppink, het is iets dat in alle kleinere musea speelt, ook buiten Friesland.

Scheppink: „Het probleem is dat er niet echt cijfers bekend zijn. Maar van collega’s heb ik het vaak gehoord. In een groter museum zoals het Fries Museum zijn de taken wat makkelijker te verdelen, maar in een klein museum moet je alles met een of twee betaalde krachten doen en dat moet je ook goed doen, je wordt er immers op afgerekend. We zijn wel duizendpoten, maar er is een grens.”

Manon Borst valt haar bij: „Je moet van alle markten thuis zijn, zoals de samenwerking met organisaties, de publiciteit, contacten met de politiek, contacten met geldschieters, met het bestuur, met het vriendenbestuur. Van het thuisfront krijg ik wel eens commentaar. In 24 uur per week red ik het niet altijd. Vaak wil ik dan toch nog een extra keer naar Franeker. Dat commentaar is terecht hoor, maar het is zo leuk werk dat je snel geneigd bent om meer te doen.”

Ihno Dragt heeft twee musea onder zijn hoede: het Admiraliteits-

huis in Dokkum en Museum Moddergat. „Ik werk geen 24 uur per week, maar 36 uur, voor beide musea dus. Ik ben bijna getrouwd met het museum, maar dat moet je haast wel zijn om dit werk te kunnen doen. Ik vind het ook leuk om extra dingen te doen, zoals de boekjes die bij onze wisselexposities uitkomen.”

Bij de Museumfederatie Fryslân is het fenomeen bekend. Museumconsulent Mirjam Pragt hoort het ook van haar collega’s in andere provincies.

Volgens Pragt zijn er drie dingen van invloed: „De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels en wetten voldoen. Dat is enorm tijdrovend. Daarnaast vergt het beheer en behoud van de collecties steeds meer aandacht. En het publiek wordt ook mondiger en veeleisender. Voor deze drie dingen is niet altijd voldoende bagage aanwezig. De meeste vaste krachten hebben of een collectie-achtergrond, of een publieksachtergrond.”

De toegenomen werkdruk voor de vaste medewerkers van kleinere musea is niet iets van de laatste tijd. Pragt: „Het is zeker al een jaar of zes aan de gang. Het wordt zichtbaar door bezuinigingen. De sector wordt niet echt bedreigd, maar er wordt

‘We zijn wel duizendpoten, maar er is een grens’

toch heel veel verwacht.” In samenwerkingen en kennis delen ziet Pragt de beste oplossing om het leed wat te verzachten.

„Op het gebied van bedrijfsvoering en P&O, bijvoorbeeld, maar je kunt ook denken aan het delen van collectietaken, het uitwisselen van rondleiders of met meerdere musea kiezen voor een gezamenlijk bestuur.”

„Als Museumfederatie springen we op de ontwikkelingen in door ons aanbod aan workshops erop af te stemmen. Zo bieden we het komend jaar workshopbijeenkomsten over marketing. Voor besturen komt er een workshop ‘cultural governance’.”

Gedrevenheid en liefde voor de

collectie houden de medewerkers op de been. „En niet perfectionistisch willen zijn”, vult Manon Borst aan.

„Dat kan bijna niet in dit werk. Zelf ben ik vrij laconiek. Als iets vandaag niet af komt, dan komt het morgen wel. Zo vielen kortgeleden de telefoon en de e-mail uit. Als je dan in paniek raakt, word je gillend gek. Ook op andere manieren kan je planning ineens getorpedeerd worden.”

„Soms deed ik soms wel anderhalf uur over het beantwoorden van een e-mailbericht”, lacht Scheppink.

„Dan stond er iemand met een mand of een wieg waar ik naar moest kijken. Het hoort erbij, maar het betekent vaak wel dat je werkweek te kort zijn. Zo’n man met een mand geeft ook wel energie, er gebeuren toch veel leuke dingen in het museum. Maar je kunt niet alles delegeren naar vrijwilligers omdat je vanuit je rol als directeur ook je sociale verplichtingen hebt naar een kunstenaar, bijvoorbeeld.”

Perfectionisme heeft Ihno Dragt ook moeten loslaten: „Je moet er echt genoeg mee nemen dat het niet altijd honderd procent kan zijn. Ikzelf mag nog vijf, zes jaar. Ik vind het nog steeds erg leuk, maar ik zie niet heel snel een jonge kracht dit werk zo overnemen.”